

Vraag nr. 234
van 27 juli 2000
van de heer DIRK DE COCK

Borstkankerscreening – Federaal initiatief

Federaal minister Vandenbroucke ontvouwde op 6 juli jongstleden het plan om vanaf 2001 een tweejaarlijkse borstkankerscreening te organiseren voor alle vrouwen van 50 tot en met 69 jaar. Er werd aan toegevoegd dat dit op jaarbasis meerdere honderden miljoenen zou kosten.

Een werkgroep van de federale, gewest- en gemeenschapsoverheden en het Riziv (Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering) onderzoekt momenteel op welke manier een nationale campagne voor borstkankerscreening kan worden georganiseerd. De oproep zal dan via een tweesporenbeleid gebeuren, via de huisarts, specialist of gynaecoloog enerzijds, en via een georganiseerd oproepsysteem om de overige vrouwen te bereiken anderzijds.

De werkgroep moet voor het einde van het jaar worden afgerond, volgens minister Vandenbroucke. Daarom moeten thans de nodige middelen worden vrijgemaakt om de campagne te laten starten in de loop van volgend jaar. De minister voegde er nog aan toe dat "aangezien de gemeenschappen bevoegd zijn voor voorlichting en preventie, zij ook bij de campagne moeten worden betrokken".

De Bijzondere Wet van 8 augustus 1980 tot hervorming van de instellingen bepaalt echter dat het Vlaams Parlement en de Vlaamse regering, wat het preventieve gezondheidsbeleid betreft, bevoegd zijn. Op basis van deze wet heeft de Vlaamse regering reeds een programma voor borstkankerscreening opgestart.

1. Waarom wordt thans een federale actie opgestart, terwijl het preventief gezondheidsbeleid een nadrukkelijke gemeenschapsbevoegdheid is ?
2. Welke houding heeft de minister aangenomen ten opzichte van dit initiatief van de federale minister van Sociale Zaken en Pensioenen ? Meent zij niet dat de federale minister zich duidelijk begeeft op Vlaams bevoegdheidsdomein ?
3. Wordt de Vlaamse regering vertegenwoordigd in deze werkgroep en zo ja, door wie ?

4. Hoe verhoudt deze actie zich ten opzichte van de reeds bestaande initiatieven van de Vlaamse Gemeenschap ?

5. Heeft de minister al overwogen om deze actie eventueel financieel te ondersteunen ?

Antwoord

1. Dat het preventieve gezondheidsbeleid een nadrukkelijke gemeenschapsbevoegdheid is, staat inderdaad buiten discussie. Alle vormen van kankeropsporing vormen dus per definitie een aangelegenheid van de gemeenschappen.

Sedert het aantreden van deze regering werd de voorbereiding van de borstkankerscreening in Vlaanderen toevertrouwd aan een werkgroep, die wordt geleid door de Vlaamse administratie in nauwe samenwerking met mijn kabinet, en waar vertegenwoordigers van de betrokken beroepsgroepen en experts aan deelnemen. Deze werkgroep is overigens de voortzetting van een gelijkaardig initiatief dat was gesitueerd binnen het kabinet van de vorige Vlaamse minister bevoegd voor Gezondheid.

In het najaar van 1999 bleek dat de werkwijze van een aantal screeningscentra, met name de rechtstreekse uitnodiging van vrouwen uit de doelgroep (50-69 jarigen) voor een mammografie, niet kon worden aanvaard door het Riziv.

Dit vormde de aanleiding om van onze Vlaamse zijde aan te dringen bij de federale voogdijminister van het Riziv Vandenbroucke op bilateraal overleg, om een regeling te vinden voor de problematiek van de betaling van de kosten verbonden aan de mammografie. Dat overleg heeft plaatsgevonden op mijn kabinet in december vorig jaar, de problematiek werd nogmaals besproken op de interministeriële conferentie van 14 maart laatstleden en vormde de aanzet voor een constructieve zoektocht naar oplossingen voor terugbetaling van de mammografie binnen een federale werkgroep.

Ik wens daarbij de eigen keuzemogelijkheid van de vrouw als uitgangspunt te nemen : de vrouw moet kunnen kiezen tussen het aanbod van rechtstreekse uitnodiging voor mammografie in een daartoe geschikte dienst of praktijk, of een afspraakregeling voor mammografie via haar behandelende arts, uiteraard eveneens in een daartoe geschikte dienst of praktijk.

Op 6 juli laatstleden heeft federaal minister Vandenbroucke in de Senaat aangekondigd dat er federale middelen werden vrijgemaakt voor de borstkankerscreening, en ik ben uiteraard verheugd dat er op deze wijze gevolg werd gegeven aan mijn vraag.

Er is echter een verschil tussen geld vrijmaken voor de screeningsmammografie binnen het Riziv en de organisatie van een borstkankerscreeningsprogramma. Het eerste is tot dusver een federale aangelegenheid en is een noodzakelijke voorwaarde voor het tweede, dat een gemeenschapsaangelegenheid is.

2. De gemeenschappen zijn niet alleen bevoegd voor de voorlichting en de preventie, maar ook voor de organisatie van het borstkankersopsporingsprogramma binnen de randvoorwaarden van terugbetaling van de mammografie zoals door de federale instanties bepaald. Ik wens te benadrukken dat de kosten voor radiologie niet de enige kosten zijn die verbonden zijn aan een borstkankerscreeningsprogramma ; de organisatiekosten zijn eveneens aanzienlijk en vallen volledig ten laste van de gemeenschappen.

De federale minister zou zich begeven op Vlaams bevoegdheidsdomein indien hij zich zou uitspreken over de organisatie van het programma en de voorlichtingsactie. Ik heb in die zin een persmededeling laten versturen op 7 juli laatstleden.

Een federaal initiatief op dit vlak zou overigens in strijd zijn met de Bijzondere Wet van 8 augustus 1980 tot hervorming van de instellingen.

3. De Vlaamse regering wordt in deze werkgroep vertegenwoordigd door mijn raadgever dr. Pieter Vandenbulcke, de Vlaamse administratie door dr. Dirk Dewolf, hoofd van de afdeling Preventieve en Sociale Gezondheidszorg en voorzitter van de Vlaamse werkgroep "borstkankerscreening".
4. De genese van deze federale werkgroep moet worden gesitueerd in het verlengde van mijn vraag aan de voogdijminister van het Riziv. De Vlaamse vertegenwoordigers bewaken en geven mee inhoud aan het overlegproces, zodat het Vlaamse borstkankerscreeningsprogramma in de loop van volgend jaar volledig zal kunnen worden geoperationaliseerd. Ik kan de Vlaamse volksvertegenwoordiger meedelen dat de werkzaamheden binnen de werkgroep al zeer ver ge-

vorderd zijn en dat er een goede sfeer en verstandhouding is tussen alle leden.

Zodra de werkzaamheden zijn afgerond, zal ik het programma uitgebreid toelichten.

5. Ik ondersteun niet de federale actie, zoals de Vlaamse volksvertegenwoordiger in zijn vraag suggereert, ik trek wel opnieuw een bedrag uit in de Vlaamse begroting voor de borstkankersopsporing in Vlaanderen. De federale "actie" is een opheffing van een belemmering inzake terugbetaling van een screeningmammografie op rechtstreekse uitnodiging, die een belangrijk onderdeel en voorwaarde vormt tot volledige uitvoering van ons programma.

In 1999 was 86 miljoen frank in de Vlaamse begroting ingeschreven en werden ongeveer 29.000 Vlaamse vrouwen gescreend volgens de georganiseerde screeningsprocedure (los van de zogenaamde opportunistische screening).

In 2000 is eenzelfde bedrag uitgetrokken.